

Motion till riksdagen 2006/07:U296

av **Christina Axelsson m.fl. (s)**

Bistånd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bibehålla Sveriges bistånd på 1 % av BNI.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av demokrati i biståndsarbetet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att arbeta för ökat kooperativt företagande vid biståndsinsatser.

Motivering

FN:s allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna baseras på principen om allas lika rättigheter och värde. Den ökade förståelsen för att fattigdom också inkluderar brist på möjligheter och trygghet har satt fokus på respekten för mänskliga rättigheter som en utgångspunkt för ett lands utveckling. Genom att minska orättvisor och fattigdom i hela världen skapas bättre förutsättningar för utveckling, fred och säkerhet för alla folk och nationer. I en allt mer globaliserad värld är vi alla beroende av och påverkas av varandra. Utveckling behövs för alla! Demokrati är starkt förknippad med utveckling. Demokrati behövs för att minska världens fattigdom. Demokrati och bistånd hör ihop.

Halvera fattigdom och svält, inför grundskola för alla, öka jämställdheten och stärk kvinnors ställning, minska barnadödlighet med två tredjedelar, minska mödradödligheten med tre fjärdedelar, stoppa spridning av hiv/aids, säkerställ en miljömässigt hållbar utveckling, bilda ett globalt partnerskap för utveckling – så sammanfattas de åtta millenniemål som ledarna för FN:s medlemsstater har skrivit under. Visst kan målen nås, men det går alldeles för sakta om vi ska nå dem 2015. Om dagens trend fortsätter kommer Afrika söder om Sahara inte att ha halverat fattigdomen förrän 2147, visar en rapport från UNDP. Rapporten slår fast att de rika länderna inte uppfyllt sin del av

Fel! Okänt namn på

avtalet. Den pekar på att biståndet behöver höjas dramatiskt, handelssystemet bli mer rättvist och att de höga skulderna många fattiga länder lider av måste skrivas ner till en hållbar nivå.

Det övergripande målet kan uttryckas som en rättvis och hållbar global utveckling. För att bidra till att nå ditåt måste alla delar av svensk politik dra åt samma håll. Vi vill att Sverige i alla internationella sammanhang ska arbeta för öppna och rättvisa handelsregler som ökar fattiga länders möjligheter att delta i världshandeln på lika villkor. Två perspektiv ska genomsyra politiken: rättighetsperspektiv och de fattigas perspektiv. För att uppnå detta bör vi satsa mer på hjälp till självhjälp genom att utveckla kooperativa företagsformer.

Det unika med den kooperativa företagsformen är de starka inslagen av praktisk demokrati. Varje medlem har en röst oavsett insatt kapital och företaget är öppet för alla som vill delta. Ett kooperativt företags/förenings främsta drivkraft är medlemsnytta, dvs. att tillgodose medlemmarnas ekonomiska, sociala eller kulturella behov. Medlemmarna får möjlighet att påverka och har inflytande över de beslut som tas inom organisationen och kan även påverka hur organisationen förhåller sig till omvärlden.

Kooperativa föreningar och organisationer skapar arbetstillfällen som ger inkomster runt om i världen. Genom sin verksamhet bidrar kooperativen till en livskraftig demokratisk kultur och till den demokratiska utvecklingen av samhället i stort.

En kooperativ förening lever av ett genuint engagemang. Människorna måste själva ta ansvar för och äga sin egen utveckling. Historiskt finner man mängder av bevis för att kooperativ samverkan ökat medlemmarnas inkomster, minskat deras risker och stärkt dem i deras aktiva medborgarskap i samhället. Vår egen kooperativa historia ger belägg för detta.

Fattigdom handlar om mer än avsaknad av pengar. Fattigdom innebär avsaknad av möjligheter, makt och säkerhet.

Avsaknad av möjligheter innebär att man inte har tillräcklig tillgång till mat, inkomst, utbildning, bostad eller social service. Många människor har inte lagliga möjligheter att äga och bruka egen jord; dålig tillgång till vatten ger låg produktivitet; avsaknad av krediter, insatsvaror och kunskap orsakar otillräcklig inkomst för många fattiga på landsbygden.

Avsaknad av makt innebär svårigheter att göra sin röst hörd vilket kan medföra ett otillbörligt utnyttjande från ekonomiska och politiska makthavare. Fattiga människors möjligheter att agera som fria individer och att delta i beslutsprocesser som påverkar deras liv är ofta mycket begränsade. De fattigas förmåga att organisera sig och rätt att agera tillsammans är några av de fattigas viktigaste tillgångar.

Avsaknad av säkerhet innebär att fattiga människor inte kan skydda sig från maktnissbruk och blir hårt drabbade av missväxt, naturkatastrofer, arbetslöshet, sjukdomar etc. Många fattiga hushåll har inte råd att ta risker och göra långsiktigt lönsamma investeringar eftersom det ofta inte finns försäkringar eller andra trygghetssystem.

Globalisering har skapat nya valmöjligheter och kan komma att medföra att en gemensam värdegrund som demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet kan växa sig stark. Möjligheterna att förändra maktförhållanden till

Fel! Okänt namn på

de fattigas fördel har förstärkts. Samtliga regioner i syd har ett högre Human Development Index idag jämfört med 1970. Medellivslängden har ökat drastiskt i utvecklingsländerna. BNP per capita har höjts generellt men hastigheten har varierat. Dock har BNP-nivån i Latinamerika och Afrika söder om Sahara stagnerat under 1990-talet.

Globaliseringen har också en baksida med avreglering av kapital och internationell konkurrens som många gånger också leder till ökade klyftor mellan länder och ökade klyftor inom länder mellan fattiga och rika.

Stora inhemska klyftor hämmar samhällsutvecklingen och skapar otrygghet och våld.

Trots FN:s millenniemål har antalet extremt fattiga i världen ökat. Visserligen sjunker antalet procentuellt, men i och med att jordens befolkning ökar, ökar antalet extremt fattiga. Idag lever fortfarande ca 1,2 miljarder människor i extrem fattigdom med en inkomst under en dollar om dagen. Fattigdom är dessutom i hög grad kopplat till kön: Merparten av de fattiga är kvinnor. En rad ekonomiska, politiska och sociala faktorer orsakar fattigdom och tenderar att förstärka varandra i en neråtgående spiral. USA och EU fortsätter i stor utsträckning att skydda sina egna marknader och sin produktion medan utvecklingsländerna tvingas öppna sina marknader.

Vi anser att det är viktigt att fortsätta med en hög nivå på vårt bistånd, 1 % av BNI. Vi vill att Sverige visar vägar till demokrati och utveckling genom kooperativt företagande. Vi kan glädja oss åt att det internationella biståndet ökar och att biståndsarbetet har blivit effektivare genom Parisdeklarationen, men det måste till mycket mer politik inom alla områden för att verkligen nå millenniemålen till 2015.

Stockholm den 30 oktober 2006

Christina Axelsson (s)

Björn von Sydow (s)

Sylvia Lindgren (s)